

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET

SEMINARSKI RAD
IMPRESIONIZAM
MONET, SISLEY, PISSARRO

Mentor:
izv.prof.dr.sc. Vanda Jurković

Student:
Maura Violić

Zagreb, 2025.

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Claude Monet (1840. – 1926.)	2
3. Alfred Sisley (1839. – 1899.)	6
4. Camille Pissarro (1830. – 1903.)	8
5. Zaključak	9
6. Literatura	9

1. Uvod

Impresionizam je umjetnički pokret nastao u Parizu krajem 19. st. koji se odmaknuo od dosadašnjeg realizma i romantizma. Htjeli su se istaknuti modernim izgledom prikazujući preobrazbe koje su se događale u društvu, posebno provođenje slobodnog vremena visokog društva, novih bogataša. Na velikoj godišnjoj izložbi Salonu 1863. godine, žiri je odbio Manetovu sliku *Doručak na travi* koja je izazvala skandal u tadašnjim krugovima. Slika prikazuje dva para na pikniku. U središtu je gola mlada žena i dva suvremeno odjevena muškarca.

Slika 1 Edouard Manet, *Doručak na travi* (*Le Déjeuner sur l'herbe*), 1863., ulje na platnu, 208 × 264 cm, Muzej D'Orsay, Pariz

Umjetnici koje su godinama odbijali na Salonu okupili su se u „Anonimno umjetničko udruženje slikara, kipara, grafičara i drugih“. Dio te skupine činili su Monet, Renoir, Pissarro, Sisley, Cezanne i udružili su se da bi neovisno o Salonu prikazali svoja djela. Prva izložba održana je u prostorijama fotografa Nadara 1874. godine, a konzervativni kritičar ih je pogrdno nazvao

Impresionistima, a slike nalik na skice te ih je smatrao pukim *impresijama*, a ne dovršenim slikama.¹

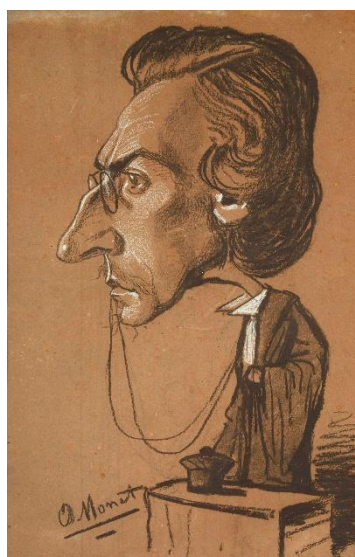
Umjetnici izlaze u prirodu slikati *en plain air*, izvan deformirajućih konvencija zatvorenog ateljea,² na otvorenom motive krajolika bilježeći vremenske prilike. Slikali su ono što vide kako se mijenja pod utjecajem svijetla, a ne ono što su znali otprije. Impresionistička optika nameće da se slika brzo i u trenutku zabilježi ono što se vidi jer već u idućem trenutku dolazi do promjena. Paleta su svijetle, sunčane, a čvrste oblike u igri svjetla i sjene rastavljaju sa sitnim i dinamičnim potezima. Predmeti gube svoju određenost jer postaje samo svjetlosna modulacija. Impresionizam je utjecao na razvoj modernih umjetničkih pokreta.

2. Claude Monet (1840. – 1926.)

Monet je rođen 1840. godine u Parizu, odrastao je u Le Havreu na sjeveru Francuske gdje je učio slikati kod Eugènea Boudina. U mladosti je crtao karikature uglednih građana i tako zarađivao za džeparac.³

Slika 2 Claude Monet, Karikatura Julesa Didiera, 1858. Art Institute Chicago, Chicago, SAD

Slika 3 Claude Monet, Karikatura Paula Boderea, ugljen i kreda na papiru, 52.4 x 33.7 cm

¹ Davies, Penelope J.E., Denny, Walter B.c i dr. (2013). Jansonova povijest umjetnosti: zapadna tradicija, Stanek d.o.o., Varaždin, str. 873.

² Pischel, Gina. Opća povijest umjetnosti 3, Mladost, Zagreb (1969). str. 159.

³ Heinrich, Christoph. Claude Monet: 1840. – 1926., Taschen, Köln, V.B.Z., Zagreb (2007). str. 8.

Otišao je u Pariz gdje izučava slikarstvo i druži se s istomišljenicima te upoznaje mlade slikare iz impresionističkog pokreta. „Tijekom 60-ih godina Monet i njegovi prijatelji slikali su krajolike oko Pariza gdje su se susreli s Corotom i barbizonskim umjetnicima koji su ih još više potaknuli da slikaju *en plain air*.“⁴ Za Moneta i njegove prijatelje te slike nisu bile tek male studije, već dovršena djela. Na prvoj izložbi impresionista predstavlja se sa slikom *Impresija, izlazak sunca* po kojoj su dobili pogrdan naziv impresionisti, a kasnije opće prihvaćen kao i sami slikarski pokret.

Slika 4 Claude Monet, *Impresija, izlazak sunca*, 1872., ulje na platnu, 48 × 63 cm, Muzej Marmottan Monet, Pariz

Monet je nastojao zaustaviti trenutak, uhvatiti prizor u trenutku i zaustaviti ono što je prolazno, bilo mu je stalo do prvog dojma i svježine u pogledu.⁵ Najčešći motivi njegovih slika bili su pejzaži, gradski život, građanstvo u

⁴ Davies, Penelope J.E., Denny, Walter B.c i dr. (2013). Jansonova povijest umjetnosti: zapadna tradicija, Stanek d.o.o., Varaždin, str. 873.

⁵ Heinrich, Christoph. Claude Monet: 1840. – 1926., Taschen, Köln, V.B.Z., Zagreb (2007). str. 32.

prirodi, mostovi, arhitektura, a u kasnijoj fazi vrtovi, vodeni motivi, lopoči, brodovi na vodi i jezero.

Slika 5 Claude Monet, Kolodvor Saint-Lazare, 1877., ulje na platnu, 80 × 98 cm, Harvard Art Museum/Fogg Museum, Cambridge, SAD

U njegovoj želji da uhvati trenutak i najiskreniji prvi pogled proučavao je isti motiv u različitim atmosferskim prilikama. Radio je serijske slike istog motiva analizirajući svjetlost i utjecaj vremena na isti motiv. Tako je nastao niz istih slika s prikazom jablana u različitim godišnjim dobima, plasta sijena u različita doba dana. Najpoznatija takva serija istog motiva su slike zapadnog pročelja katedrale u Rouenu.

Slika 6 Claude Monet, Katedrala u Rouenu, portal, 1892. - 1894.

Drugu polovicu života provodi na imanju u Givernyju gdje je za sebe uredio vrt u kojem je komponirao vrste cvijeća i boja da bi napravio skladnu oazu koju je prenosio na svoja platna.

Slika 7 Claude Monet, Gledica s irisima u vrtu umjetnika, 1900., ulje na platnu, 89 × 92.1 cm, Musée d'Orsay, Pariz

U vrtu se nalazilo malo jezero gdje su rasli lopoči koji će mu posljednjih godina biti najčešći motiv slika. Od kompozicija krajolika sve više je prelazio na prikaze pojedinih dijelova jezera i lopoča, gubi se horizont fokusira se na isječke, a nebo prikazuje u odrazu.

Slika 8 Claude Monet, Lopoči, 1903., ulje na platnu, 81 × 100 cm, Bridgestone Museum of Art, Tokyo

„Monetove posljednje godine odlikuju se intenzivnom produktivnošću. Nije ni pomišljao polagano raditi ili se pak povući u mirovinu. Stoga su njegove posljednje godine bile vrlo teške. Iz straha da ne napravi osrednja djela, spaljuje i uništava brojne slike. Budući da su nakon Manetove smrti trgovci sve razvukli, Monet se želio zaštititi od toga da na tržište dospiju vrijedne skice i djela.“⁶

*Slika 9 Claude Monet, Zelene refleksije, 1914. – 1926., ulje na platnu, , 200 × 850 cm
Musée de l'Orangerie, Pariz*

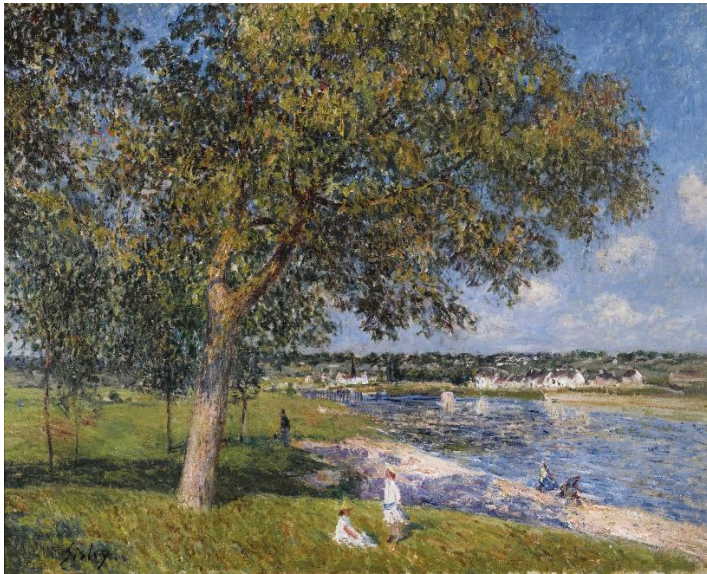
Slika 10 Musée de l'Orangerie, Pariz, dekoracije s lopočima koje je Monet darovao francuskoj državi

3. Alfred Sisley (1839. – 1899.)

Sisley je rođen u Francuskoj od roditelja Engleza, nakon osamnaeste godine odlazi na poslovni studij u London. Četiri godine kasnije vraća se u Pariz da bi učio slikarstvo kod profesora Charlesa Gleyrea. Tamo upoznaje suvremenike i istomišljenike slikare Moneta, Renoira i Pissarroa. Uključuje se u impresionistički krug s kojim izlaže radove i slika na otvorenom pokušavajući naslikati motiv u trenutku. Najviše je slikao pejzaže koji su u

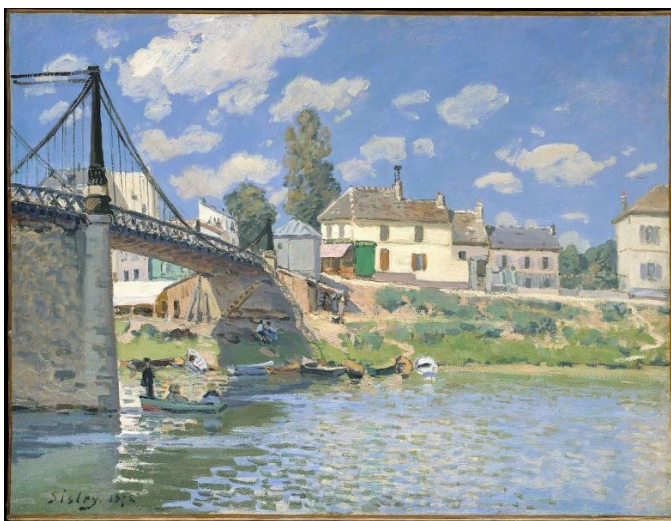
⁶ Heinrich, Christoph. Claude Monet: 1840. – 1926., Taschen, Köln, V.B.Z., Zagreb (2007). str. 85

početku bili tamnijih boja, da bi se kasnije upustio u jače kolorite na koje šira publika nije navikla. Cijeli slikarski put proveo je u sjeni Moneta koji je bio više eksperimentalan i prihvaćen od publike dok je Sisley zadržao „školski“ pristup impresionizmu.

Slika 11 Alfred Sisley, *Stablo oraha na livadi Thomery*, 1881., ulje na platnu, 57,8 × 71,8 cm

Otac ga je financirao do 1870. kada je propao obiteljski posao. Sisley počinje živjeti isključivo od prodaje svojih slika, a nenaviknut na neimaštinu s kojom su se drugi slikari oduvijek nosili teško se snašao. Postao je melankoličan, povučen i sve manje je slikao. Njegovi radovi postaju cijenjeni i priznati tek nakon njegove smrti.

Slika 12 Alfred Sisley, *Most u Villeneuve-la-Garenne*, 1872., ulje na platnu, 49.5 × 65.4 cm, Metropolitan Museum of Art, New York City

4. Camille Pissarro (1830. – 1903.)

Pissarro bio je francusko-danski impresionist rođen na Djevičanskim otocima, potaknut tadašnjim mentorom Fritzom Melbyeom potpuno se posvetio slikarstvu i otišao u Venezuelu gdje se usavršavao dvije godine. U Pariz je stigao 1855. „Tijekom 60-ih godina potražio Corota koji mu je davao savjete, a uz to je proučavao pejzaže Courbeta i Charlesa Daubignyja, znamenitog umjetnika barbizonskog stila koji je radio na otvorenom, a poznat je po tome što je i slikao na brodu.“⁷ Pokreće „Društvo anonimnih umjetnika“ i okuplja Moneta, Renoira i Sisleyja za prvu impresionističku izložbu i zajedno s njima izlaže na svih osam izložbi. Živio je na selu u okolini Pariza, omiljeni motivi su mu bili priroda, seljaci i seoska imanja za razliku od ostalih impresionista koji su se više posvetili gradskom životu.

Slika 13 Camille Pissarro, Inje kod Enneryja, 1873., ulje na platnu, 65 × 93 cm, Musée d'Orsay, Pariz

Pissarro je imao veliki utjecaj na postimpresioniste Cézannea, Seurata, Gauguina i Van Gogha koji će pak kasnije utjecati na kubizam i Picassa.

⁷ Davies, Penelope J.E., Denny, Walter B.c i dr. (2013). Jansonova povijest umjetnosti: zapadna tradicija, Stanek d.o.o., Varaždin, str. 876

Slika 14 Camille Pissarro, *Uzlazna staza prema L'Hermitageu, Pontoise, 1875.*, ulje na platnu, 54 × 65 cm, Brooklyn Museum of Art, New York

5. Zaključak

Impresionisti su se odmakli od konvencionalnog slikarstva i slikanja unutar ateljea, izašli su slikati u prirodu *en plain air* da bi na platno prenijeli prvi dojam, trenutak u kojem su zatekli motiv. Često slikaju isti motiv u različitim atmosferama, vremenskim prilikama i dobima dana. Radovi izgledaju poput skice a ne dovršene slike i time izražavaju doživljaj jednog trenutka. Iako su isprva bili odbijeni, neshvaćeni i podrugljivo nazvani impresionistima kasnije ih je publika prihvatila i cijenila. Njihovi radovi pokrenuli su novi pristup umjetnosti i razvoj modernog slikarstva od kubizma, fovizma i drugih pravaca s početka 20. stoljeća.

6. Literatura

1. Davies, Penelope J.E., Denny, Walter B.c i dr. (2013). Jansonova povijest umjetnosti: zapadna tradicija, Stanek d.o.o., Varaždin
2. Hayes Tucker, Paul., T.M. Shackelford, George., Stevens, MaryAnne. (1998). Monet in the 20th century, Yale University Press, New Haven and London

3. Heinrich, Christoph. (2007). Claude Monet: 1840. – 1926., Taschen, Köln, V.B.Z., Zagreb
4. Herbert, Robert L. (1988). Impressionism: Art, Leisure, and Parisian Society, Yale University Press, New Haven and London
5. https://en.wikipedia.org/wiki/Camille_Pissarro (pristup 17.04.2025.)
6. https://en.wikipedia.org/wiki/Alfred_Sisley (pristup 17.04.2025.)
7. <https://alfredsisley.org/> (pristup 17.04.2025.)